



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4059/2019
20.05.2021. година
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиоца „Meditech“ ДОО Нови Сад, које заступа Бранислав Грујић адвокат из ..., против тужене АА из ..., коју заступа Драгица Брајушковић, адвокат из ..., ради дуга и по противтужби ради раскида уговора и дуга, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 295/2019 од 17.01.2019. године, у седници већа одржаној дана 20.05.2021. године донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 295/2019 од 17.01.2019. године у ставу првом и трећем изреке и у наведеном делу предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 10677/18 од 04.09.2018. године одржано је на снази решење о извршењу Трговинског суда у Београду VIII Ив.бр.14765/06 од 15.11.2006. године којим је обавезана тужена-противтужила да тужиоцу противтуженом на име дуга плати укупан износ од 756.148,10 динара са законском затезном каматом на износ од 252.049,36 динара почев од 01.09.2004. године до исплате, на исти износ почев од 01.10.2004. године до исплате и на исти износ почев од 01.11.2004. године до исплате. (став 1. изреке). Одбијен је као неоснован противтужбени захтев за утврђење да је уговор о купопродаји радиоталасног ножа произвођача „...“ са ознаком „...“ закључен дана 04.05.2004. године између тужиоца „ББ“ чији је власник правни следбеник тужена раскинут (став 2. изреке). Одбијен је као неоснован противтужбени захтев за исплату износа од 757.575,00 динара са законском затезном каматом од 21.07.2004. године (став 3. изреке). Обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка износу од 531.470,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 295/19 од 17.01.2019. године у ставу првом изреке преиначена је првостепена пресуда, укинута решење о извршењу Трговинског суда у Београду VIII Ив.бр.14765/06 од 15.11.2006. године и одбијен тужбени захтев којим је тражено да суд обавезе тужену да тужиоцу на име дуга плати укупан износ од 756.148,10 динара са законском затезном каматом. Истом пресудом у ставу другом изреке одбијена је жалба тужене-противтужиле и потврђена првостепена

пресуда у ставу другом и трећем изреке. Ставом трећим изреке преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу четвртом изреке првостепене пресуде и одређено да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену благовремено је изјавио ревизију тужилац због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужена је поднела одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у оспореном делу на основу одредби члана 403. став 2. тачка 2. и 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ...) који се у овој парници примењује на основу члана 506. став 2. истог закона и налази да је ревизија дозвољена и основана.

Према утврђеном чињеничном стању парничне странке су закључиле уговор о прихвату пре-рачуна за испоруку робе и начину плаћања 04.05.2004. године ради продаје медицинске опреме „...“ радио таласног ножа за купопордајну цену од 21.320,05 евра у динарској противвредности коју ће „ББ“, чији је правни следбеник тужена као наручилац- купац плаћати у шест једнаких месечних рата, да је износ рате 3.553,34 евра у динарима по званичном продајном курсу НБЈ за плаћање према иностранству пословних банака на дан исплате. Тужена је исплатила тужиоцу као продавцу три уговорене рате и обуставила плаћање. Тужена је потписом потврдила да је примила радио таласни електрохируршки нож са основним прибором, упутством за употребу и компакт диском са инструкцијама за употребу. Пре закључења уговора тужена је примила апарат са електродама за општу хирургију који је био на проби у клиници тужене. Након месец дана, будући да је тужена била задовољна радом апарата закључен је наведени уговор. Након исплате треће рате тужена је захтевала од тужиоца да опрему врати и да јој се исплаћен део цене накнади, јер купљени апарат није имао могућности да врши затварање већих крвих судова и закључила је да јој не одговара.

Првостепени суд је одбио као неоснован противтужбени захтев за раскид уговора и накнаду исплаћеног дела цене и обавезао тужену, као следбеника купца да исплати тужиоцу као продавцу дугујући износ купопродајне цене са каматом применом члана 17, 18, 21. став 1., 26, 61. став 1, 122. став 1, 148. став 1, 277. став 1, 324, 454. став 1, 478. став 1, 480. став 1. и 482. став 1. Закона о облигационим односима.

Побијаном пресудом у делу који није оспорен ревизијом потврђена је првостепена пресуда у делу којим је одбијен противтужбени захтев за раскид уговора и враћање исплаћеног дела купопродајне цене. Истовремено, побијаним делом одбијен је захтев тужиоца ради исплате дугујућег износа купопродајне цене тужене као (правног следбеника) купца оценом да је уговорена цена у динарској противвредности износа од 21.320,05 евра, да је постављеним тужбеним захтевом извршена недозвољена једнострана конверзија и досуђена накнада у динарском износу противно члану 395. и 307. став 1. Закона о облигационим односима.

По оцени Врховног касационог суда побијана одлука је у оспореном делу заснована на погрешној примени материјалног права због чега чињенично стање није у потпуности утврђено.

Учесници у облигационом односу су дужни да изврше своју обавезу и одговорни су за њено испуњење. Уговор ствара права и обавезе за уговорне стране и дужник долази у доцњу када не испуни обавезу одређену за испуњење. У овом случају странке су према Закону о девизном пословању, важећем у време закључења уговора биле овлашћене да купопродајну цену за медицинску опрему која је била предмет уговора одреде у девизном износу у динарској противвредности. Према члану 395. Закона о облигационим односима ако новчана обавеза гласи на плаћање у некој страниој валути или злату, њено испуњење се може захтевати у домаћем новцу према курсу који важи у тренутку испуњења обавеза. Како је тужилац извршио конверзију девизног потраживања у динарски износ пре подношења тужбе октобра 2006. године, опредељујући динарску противвредност са законском затезном каматом на динарски износ, што је противно прописаним правилима о конверзији девизног потраживања, правилно је побијаном одлуком указано на повреду члана 395. Закона о облигационим односима. Међутим, неправилна формулација тужбеног захтева на описан начин, код чињенице да је одбијен противтужбени захтев за раскид уговора и купац дугује део неисплаћене купопродајне цене, не подразумева последично одбијање тужбеног захтева. Захтев за наплату новчане обавезе који гласи на одређени износ новчаних јединица у домаћој валути садржи у себи и захтев за наплату новчаних јединица у страниој валути и суд је овлашћен да дуг досуди у законским оквирима. Такво поступање суда не води прекорачењу тужбеног захтева. Како је другостепени суд на изнети начин због погрешне примене материјалног права одбио тужбени захтев искључиво због повреде правила о конверзији девизног дуга а није ценио све указане околности конкретног случаја и правни основ потраживања, побијана одлука је морала бити укинута у оспореном делу.

У поновном поступку другостепени суд ће отклонити указане неправилности и донети правилну и на закону засновану одлуку.

Са изнетих разлога одлучено је као у изреци решења на основу члана 416. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић